

Nr 141.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsrätt för tillsyningsmannen E. H. Hansson m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden under punkterna 1:o och 2:o hemställt.

GUSTAF.

John Ericsson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Statsrådet Ericsson anmäler uppkomna frågor angående dels pensionsrätt för tillsyningsmannen för Muddus nationalpark E. H. Hansson, dels ock förbättrade pensionsförmåner för befattningshavarna å övergångsstat vid statens järnvägar N. H. Sörensen och N. G. S. Strandberg samt anför därvid.

1:o.

Tillsyningsmannen för Muddus nationalpark Ernst Henning Hansson. I skrivelse den 27 november 1946 har *vetenskapsakademien* gjort framställning om tillämpning av 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare (1942: 452) och 1942 års familjepensionsreglemente för arbetare (1942: 453) å tillsyningsmannen för Muddus nationalpark Ernst Henning Hansson.

Muddus nationalpark omfattar ett söder om vägen Gällivare—Porjus beläget område i Gällivare och Jokkmokks socknar i Norrbottens län med en areal av omkring 49 175 hektar. Området har jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 4 december 1942 såsom nationalpark ställts under vetenskapsakademiens vård och förvaltning. Med hänsyn till de särskilda förhållanden, som utmärka denna nationalpark, har akademien funnit lämpligt, att en person med tillfredsställande kvalifikationer anställs med heltidstjänstgöring för bevakning av nationalparken. Sedan för budgetåret 1946/47 för sagda ändamål av Kungl. Maj:t och riksdagen anvisats ett anslag om 4 000 kronor, har vetenskapsakademien förordnat förenämnde Hansson att från och med den 1 juli 1946 tills vidare vara tillsyningsman för nationalparken mot ett årligt arvode av 4 000 kronor. Genom skrivelse den 18 oktober 1946 har länsstyrelsen i Norrbottens län med stöd av 18 § lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket och 21 § polisreglementet för riket den 26 september samma år tills vidare, på bekostnad av akademiens naturskyddskommitté, förordnat Hansson att utöva den polisverksamhet, som är erforderlig för fullgörandet av uppdraget som tillsyningsman för nationalparken. Anställningen utgör Hanssons huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

I sin förut omförmälda skrivelse den 27 november 1946 har vetenskapsakademien meddelat, att Hansson, som är född den 23 januari 1903, i egenskap av skogsförman i domänverkets tjänst varit underkastad förberörda tjänste- och familjepensionsreglementen under tiden 1 april 1944—30 juni 1946, med rätt för honom att av tjänstgöring dessförinnan tillgodoräkna sig 3 år 1 månad 12 dagar som tjänstår för pension. Akademien har vidare meddelat, att Hansson anhållit att i sin anställning vid nationalparken få behålla rätten till tjänste- och familjepension.

Vetenskapsakademien har i anslutning härtill tillika anfört följande.

Akademien, som anser det synnerligen önskvärt, att Hansson i egenskap av tillsyningsman vid Muddus nationalpark kan bibehållas vid sin tjänste- och familjepensionsrätt, har genom sin naturskyddskommitté i statskontoret och statens pensionsanstalt efterhört förutsättningarna härför. Det har dock därvid icke kunnat med säkerhet avgöras, huruvida ifrågavarande reglementen äga tillämpning i detta fall och om alltså Hansson kan anses innehava arbetaranställning i statens tjänst, då vetenskapsakademien icke är en statlig myndighet i egentlig bemärkelse.

Statskontoret har tillstyrkt vetenskapsakademiens framställning om pensionsrätt för Hansson i hans egenskap av tillsyningsman för Muddus nationalpark och därvid anfört följande.

Den av Hansson innehavda arvodesbefattningen såsom tillsyningsman kan enligt statskontorets mening formellt sett icke betraktas såsom statsanställning. Då emellertid Hanssons avlöning helt bestrides av statsmedel, synas sakliga skäl tala för att han i nämnda befattning erhåller pensionsrätt, motsvarande den han innehaft såsom arbetare i domänverket. Under hänvisning till de bestämmelser, som utfärdats beträffande professorn i experimentell fysik vid vetenskapsakademien, filosofie doktorn K. M. G. Siegbahn, får statskontoret föreslå, att Hansson såsom tillsyningsman vid Muddus nationalpark tillförsäkras tjänste- och familjepensionsrätt enligt grunderna för

1942 års tjänstepensionsreglemente respektive familjepensionsreglemente för arbetare samt att staten åtager sig på grund av denna anordning uppkommande pensionskostnader. Då Hansson i enlighet därmed skulle ha att vidkännas pensionsavdrag å honom tillkommande arvode, torde vederbörande anslagspost böra nedräknas med ett mot dessa avdrag svarande årsbelopp.

Statens pensionsanstalt har i likhet med statskontoret funnit sakliga skäl tala för att Hansson såsom innehavare av tillsyningsmansbefattningen vid Muddus nationalpark bibehålles vid sin pensionsrätt enligt 1942 års tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare samt tillstyrkt, att förslag förelägges riksdagen om att Hansson jämväl efter tillträdandet av tillsyningsmansbefattningen skall vara underkastad berörda reglementen. Härvid synetes böra föreskrivas, att det skall tillkomma vetenskapsakademien att vidtaga de åtgärder, som enligt reglementsbestämmelserna ankomma på vederbörande verks styrelse.

Även jag finner mig böra förorda, att medgivande utverkas för Hansson att såsom tillsyningsman vid Muddus nationalpark åtnjuta pensionsrätt jämlikt 1942 års tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare. Det torde böra få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela såväl av statens pensionsanstalt avsedd föreskrift om befogenhet för vetenskapsakademien att vidtaga enligt reglementsbestämmelserna på vederbörande verks styrelse ankommande åtgärder som de tillämpningsföreskrifter, som i övrigt kunna bliva erforderliga. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att 1942 års tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare må, räknat från och med den 1 juli 1946, äga tillämpning å tillsyningsmannen för Muddus nationalpark Ernst Henning Hansson.

2:o.

Befattningshavarna å övergångsstat vid statens järnvägar Nils Hjalmar Sörensen och Nils Gunnar Sebastian Strandberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas

beträffande *Sörensen*,

att han är född den 23 september 1885 och således 61 år gammal;

att han under tiden 1 september 1906—30 juni 1939 varit anställd först vid Falkenbergs järnväg och från våren 1914 vid Lysekils järnväg samt från ingången av år 1918 innehaft befattning såsom lokomotivförare;

att han övergått i statens järnvägars tjänst vid statsövertagandet av Lysekils järnväg den 1 juli 1939;

att han på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 21 juni 1946 angående inplacering å övergångsstat av personal, som i samband med statens övertagande av enskild järnväg övergått till anställning vid statens järnvägar före

den 1 juli 1945, konstituerats till lokeldare å övergångsstat vid statens järnvägar räknat från och med den 1 juli 1946;

samt att Sörensen på grund av kronisk nervsjukdom icke kunnat användas i loktjänst, efter det han övergått i statens järnvägars tjänst; och
beträffande *Strandberg*,

att han är född den 8 juli 1885 och således 61 år gammal;

att han övergått i statens järnvägars tjänst vid statsövertagandet den 1 juli 1940 av Kalmar—Berga järnväg, vid vilken järnväg han innehåft anställning såsom lokförare sedan ingången av år 1938;

att han på grund av Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 21 juni 1946 konstituerats till lokeldare å övergångsstat vid statens järnvägar räknat från och med den 1 juli 1946;

samt att *Strandberg*, efter det han övergått i statens järnvägars tjänst, på grund av höggradigt nedsatt synskärpa icke kunnat användas i loktjänst.

I en till chefen för finansdepartementet ställd skrift har *styrelsen för svenska järnvägsmannaförbundet* erinrat, att 1946 års riksdag (bankoutsk. utl. nr 31; riksd. skr. nr 145) medgivit, att befattningshavaren å övergångsstat i lönegrad A 7 vid statens järnvägar Karl Henrik Karlsson, vilken övergått i statens järnvägars tjänst i samband med statens övertagande av Växjö—Åseda—Hultsfreds järnväg, skulle i pensionshänseende anses tillhöra lönegraden A 10. Under framhållande att beträffande Sörensen och *Strandberg* omständigheterna vore analoga med de i nyssnämnda, av riksdagen behandlade ärende föreliggande förhållandena, har styrelsen hemställt, att åtgärder måtte vidtagas i syfte att befattningshavare, som övertagits från enskild järnväg och därvid vid statens järnvägar placerats i lägre lönegrad än den som svarade mot den vid den enskilda järnvägen innehavda befattningen, måtte i pensionshänseende hänföras till den mot sistnämnda befattning svarande lönegraden vid statens järnvägar.

Järnvägsstyrelsen har i ärendet anfört i huvudsak följande.

Jämlikt avtalen angående statsförvärv av Lysekils och Kalmar—Berga järnvägar (bilaga C) skola Sörensen och *Strandberg*, därest de erhålla befattning på aktiv stat, komma att inplaceras i lönegrad A 7 respektive A 7 (8), innebärande bland annat, att — i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 500) angående reglering av pensionsförhållandena för vissa anställningshavare och pensionärer vid statens järnvägar m. fl. — Sörensen i pensionshänseende är att hänföra till lönegrad A 7, under det att *Strandberg* i fråga om pensionsförmåner icke skall hänföras till lägre lönegrad än A 8. Då Sörensen och *Strandberg* efter övertagandet icke kunnat användas i loktjänst, torde det enligt styrelsens mening knappast vara berättigat, att de i fråga om pensionsförmåner likställas med å aktiv stat anställda lokförare.

Med hänsyn till 1946 års riksdags beslut om förbättrade pensionsförmåner för befattningshavaren å övergångsstat i lönegrad A 7 vid statens järnvägar Karl Henrik Karlsson anser sig järnvägsstyrelsen nu — under åberopande av innehållet i bankoutskottets utlåtande i nyssnämnda ärende — icke kunna motsätta sig, att Sörensen och *Strandberg* förklaras berättigade att i pen-

sionshänseende tillhöra lönegrad A 10. Styrelsen vill dock framhålla, att de brister i kroppsligt hänseende, som utgöra hinder för nu ifrågavarande befattningshavares användande i luktjänst, icke äro föranledda av olycksfall i tjänsten, vilket däremot var förhållandet beträffande Karl Henrik Karlsson.

Statskontoret har anfört, att ämbetsverket med hänsyn till den ställning, som statsmakterna tagit till frågan om pensionsbestämningen för i framställningen avsedd lokförarpersonal, icke ville motsätta sig att Sörensen och Strandberg i pensionshänseende hänföras till lönegraden A 10.

Även jag finner mig böra förorda, att förslag förelägges riksdagen om rätt för Sörensen och Strandberg att i pensionshänseende hänföras till lönegrad A 10. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att befattningshavarna å övergångsstat vid statens järnvägar Nils Hjalmar Sörensen och Nils Gunnar Sebastian Strandberg må i pensionshänseende anses tillhöra lönegraden A 10.

Vad föredraganden under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Karl-Ingmar Edstrand.
